

מצוות היום:
מילה - משלוח מנות
מגילה - קריאת מגילה
לגימה - משתה ושמחה
מילגה - מתנות לאביונים
גלימה - מנהג להתחפש

מה משותף למשה רבינו ולמרדכי היהודי, לפרשת ויקרא ולמגילת אסתר?
 דקה למחשבה, ויתכן שיש יותר מתשובה אחת.
 "לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה, כי מרדכי ציווה עליה אשר לא תגיד",
 מדוע אסר עליה לומר?
 'כדי שיאמרו שהיא ממשפחה בזויה, וישלחוה. שאם ידעו שהיא ממשפחת שאול המלך,
 יחזיקו בה'. ניחא. אבל זה לא עוזר, ואסתר נבחרה למלכה.
 ועם זאת: "אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה, כאשר ציווה עליה מרדכי",
 ומפני מה? 'לפי שמרדכי היושב בשער המלך מזרזה ומרמזה על כך'.
 מדוע שלא תאמר כעת, כשהיא כבר מלכה, ותבסס את מעמדה?
 המדרש עונה על כך: 'כי מרדכי ציווה עליה אשר לא תגיד שהיה בורח מן הגדולה.
 שהיה המלך אומר לאסתר: בת מי את, אצל מי גדלת, ואעשה אותם גדולים ומלכים.
 אמר לו הקב"ה: אתה בורח מן הגדולה, חייך שאני מגדלך!'.
 כך הלך מרדכי היהודי בעקבות סבו הגדול, שאול המלך.
 שכן אמרו במדרש בפרשתנו:
 מי שרודף אחר השררה, שררה בורחת ממנו. ומי שבורח משררה, שררה רודפת אחריו.
 שאול ברח מן השררה, שבשעה שבא למלוך נאמר: "וישאלו עוד בה', הבא איש הלום?"
 "ויאמר ה', הנה הוא נחבא אל הכלים". שכאשר אמרו לשאול את דבר המלוכה, אמר:
 איני ראוי למלכות, אלא שאלו באורים ותומים אם אני ראוי, ואם לאו הניחו אותי.
 מיד: "וישאלו עוד בה'... ויאמר ה' הנה הוא נחבא אל הכלים".
 והשררה רדפה אחריו: "הראיתם אשר בחר בו ה', כי אין כמוהו בכל העם הזה!"
 וממשיך המדרש:
 ומשה ברח מן השררה. בשעה שאמר לו הקב"ה "ועתה לך ואשלחך אל פרעה -
 ויאמר בי ה', שלח נא ביד תשלח", אמר לו הקב"ה: חייך שסופך לילך!
 כיון שהלך ואמר: "כה אמר ה' אלוקי העברים שלח את עמי ויעבדוני", אמר אותו רשע:
 "מי ה' אשר אשמע בקולו"..."
 התחיל משה אומר: אני כבר עשיתי שליחותי, הלך וישב לו וברח מן השררה.
 אמר לו הקב"ה: ישבת לך? "בוא דבר אל פרעה מלך מצרים".
 לסוף הוציאם ממצרים וקרע להם את הים והביאם אל המדבר, והוריד להם את המן
 והעלה להם את הבאר והגז להם את השליו ועשה את המשכן, ואמר: מכאן ואילך מה יש
 לי לעשות? עמד וישב.
 אמר לו הקב"ה: חייך, יש לי מלאכה גדולה מכל מה שעשית, יש לך ללמוד לישראל
 טומאה וטהרה ולהזהירם איך יהיו מקריבים בני קרבן לפני. שנאמר: "ויקרא אל משה,
 דבר אל בני ישראל, אדם כי יקריב מכם קרבן".
 שני הבורחים מן השררה, משה רבינו ומרדכי היהודי; ולמולם שני רודפי השררה בדורם:
 "שני עשירים עמדו בעולם, אחד מישראל ואחד מאומות העולם, קורח מישראל והמן
 מאומות העולם, ושניהם נאבדו מן העולם".
 שניהם רדפו אחר הכבוד, האחד לא שעה לתחינת "רב לכם", והאחר לא הסתפק
 בכריעת המונים לרגליו: "וכל זה איננו שווה לי בכל עת אשר אני רואה את מרדכי היהודי
 יושב בשער המלך", מנקר עיניו אם יש יהודי אחד בעולם שלא נע ולא זע ממנו.
 שאינו מתפעל משררתו.
 וסופם ידוע, זה נבלע באדמה, וזה נתלה ברום חמישים אמה.
 אף אנו נסיק מסקנות נפיק את הלקח, ונאמר בלשון הגמרא:
 "ללמדך, שכל המשפיל עצמו, הקב"ה מגביהו. וכל המגביה עצמו, הקב"ה משפילו -
 כל המחזר על הגדולה, גדולה בורחת ממנו. וכל הבורח מן הגדולה, גדולה מחזרת
 אחריו. כל הדוחק את השעה, שעה דוחקתו. וכל הנדחה מפני השעה, שעה עומדת לו".
 ולקח זה תקף בכל דור ולגבי כל אחד, בכל תחום בחייו:
 "תניא, אמר רבן גמליאל: פעם אחת הייתי מהלך בספינה, וראיתי ספינה אחת שנשברה,
 והייתי מצטער על תלמיד חכם שבה, ומינה, רבי עקיבא.
 וכשעליתי ליבשה בא וישב ודן לפני בהלכה.
 אמרתי לו: בני, מי העלך?
 אמר לי: דף (קורת עץ) של ספינה נדדמן לי, וכל גל וגל שבא עלי נענעתי לו ראשי
 (ועבר על גבי והלך לו).
 מכאן אמרו חכמים: אם יבואו רשעים על אדם - ינענע להם ראשו (ולא יתגרה בהם).
 ואין המדובר רק ברשעים; לפעמים המדובר בצדיקים גמורים. בכן הזוג או בחותנת,
 במעביד ואפילו בך עצמך, גל עכור של מצב רוח רע והתקף דיכאון -
 תן לגל לעבור, "ולאחר זמן עתידה לעמוד לו שעה מצלחת!"

חג פורים כשר ושמח!
 עריכה: משפחת שמעיה
 לע"נ אבינו הר"ר אילן סבב בן סניורה ז"ל

ולאמר בלתי, אלא עתה כהאמן!

יום כ-פורים | מתוך 'עבודת המועדים'

פורים הוא כנגד יום הכיפורים, וקבלת התורה באהבה.

"ימי הפורים רמים ונשגבים מאד... כל שעה מימי הפורים
 מכילים בקרבם אוצרות פז".
(הרב ח' בריס זצ"ל)
 "פורים הוא זמן רצון לכל, וכל אחד יכול לפעול שימלא ד'
 כל משאלות לבו לטובה!"
(חידושי הרי"ם)
 "סגולה בפורים להשכים בבוקר ולהרבות בתפילה ובבקשה
 לפני ד' על כל דבר, על בנים, חיים ומזונות, ועל שאר
 דברים. על כל קרוביו וכל ישראל".
(סגולת ישראל)
 "כל הפושט יד נותני לו'. וכמו שאנו מתנהגים באופן זה,
 כן מתעורר על ידי זה גם בשמים מידה זו, כל הפושט
 יד ומבקש מאת ד' - נותני לו, מידה כנגד מידה, אפילו אם
 לא מגיע לו".
(קונטרס)
 "ויאמר המלך לאסתר במשתה היין: מה שאלתך וייתן לך,
 ומה בקשתך ותעש' - הקב"ה המלך אומר בפורים במשתה
 היין, הוא סעודת פורים, לכל יהודי: 'מה שאלתך וייתן לך,
 ומה בקשתך ותעש'".
 וצריך לדעת על מה לבקש, שלא יבקש דברים חסרי ערך...
 אלא יבקש ישועה אמיתית".
(נתיבות שלום)
 "לכל דור יש את ההסתר שלו, וימי הפורים מאירים לנשמות
 ישראל, כי לא יישוט ד' את עמו.
 'כל הפושט יד נותנים לו', שפושט את ידו מתוך אמונה
 שהקב"ה הוא אביו הרחמן איך שהוא, ובאיזה מצב שהוא
 נמצא. בכל הדורות ובכל המדינות, מתוך כך הוא פושט ידו
 להקב"ה ואומר: ריבון העולמים, אני מאמין שאתה קרוב אלי
 ויכול להושיעני. אנא אבי ומלכי, הושיעני ואיוושע".
(נשלום)
 "יקיים את מצוות החג ופרטיהן בכוונה ראויה".
(הר"ר פנקס)
 "מצוות היום הוא מצוות השמחה. שיהא שמח בחלקו
 ומרוצה מהנהגת ד', ומאמין שהכל לטובה שד' עימו בצרתו.
 וישירש בליבו בטחון בד'. ובכוחה של שמחה זו להשפיע
 שמחה ומזור לכל השנה".
(נשלום)
 "אחת מהשעות הנעלות ביותר היא שעת קריאת המגילה,
 שהיא להלל ולשבח לד' יתברך. אין לתאר את המתחולל
 בעולמות העליונים בשעה שישאל קוראין מגילה.
 והיא שעת רצון מופלא ומופלא... יתבונן בגודל רוממות
 השעה שמעטים כמוהו בכל השנה כולה!"...
(מברה חיים)
 "שעת קריאת המגילה, היא שעת ה'ריתחה', כביכול, של
 מידת הרחמים, שאז נפתחים ביתר עוז מעיינות החסד
 העליונים השמורים אך ורק לשעת סכנה.
 זוהי שעת רחמים מופלאה ונוראה שאין שני לה, אף לא
 בתפילת 'נעילה' של יום הכיפורים!
 ודאי אם נפנה בזמן זה אל הבורא יתברך בתפילה, התפילה
 תענה בעד"ה".
 (כמוכן שלא יפסיק בדיבור באמצע הקריאה לצורך זה,
 שאז לא יוצא ידי חובת מגילה, אלא בשעת הפוגה והפסקה
 או לפני הברכות).
(הר"ר פנקס)
 פורים מסוגל לפקידת עקרות. המן התפאר ברוב בניו,
 וחשב להאביד את ישראל, ולבסוף היה להיפך.
 שם החג 'פורים' מעיד עליו, לשון פרויות. שכתוב:
 'ימי הפורים... וזכרם לא יסור מזרעם".
(תורת אמת)
 "לובשים מסכות בפורים, כדי לרמוז שכל החיצוניות שאנו
 רואים תמיד בכל השנה זהו רק מסכה ומסווה, והמציאות
 האמתית אינה כפי שנראה כלפי חוץ, אלא הכל מושגח
 על ידי ד' בצורה נסתרת, זהו כל עניינו של פורים:
 לגלות את הקב"ה בתוך ההסתר".
(קונטרס)

מחלוקת גדולה התרחשה בין אסתר לבין חכמי ישראל

אסתר מקריבה את עצמה, מרדכי לא היה סתם "דוד" שלה, הוא היה בעלה. כשהיא חיה עם אחשוורוש בארמון תשע שנים בזמן שהיא נשואה למרדכי, היא יכולה לשוב גם לבעלה, כי נלקחה לארמון מאונס ולא מרצון; אבל ברגע ששלח אותה מרדכי לבוא אל חצר בית המלך הפנימית, בפעם הזו היא באה מרצון. כבר לא היתה אנוסה. ומרגע זה - היא כבר לא היתה יכולה לעולם לחזור לבעלה, למרדכי.

ולפיכך אומרת אסתר בצער עצום "וכאשר אבדתי אבדתי", לא רוצה ללכת לאחשוורוש, כי אני אפסיד את גדול הדור, את מרדכי.

"אין ברירה" אומר לה מרדכי, "אם החרש תחרישי... רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר, ואת ובית אביך תאבדו". אין מנוס, זה קורבן ציבור עבור כלל עם ישראל.

עם ישראל ניצל, ואחרי הקורבן האדיר הזה אסתר שולחת לחכמים אגרת: "כיתבוני לדורות", כך היא מבקשת. "איבדתי את מרדכי לנצח, אני בודדה". "אי אפשר" עונים לה חז"ל, "יש תורה, נביאים וכתובים, ואנחנו לא נכתוב את מגילת אסתר בתוך התנ"ך. צר לנו, אין מקום".

"למה?" נזעקת אסתר. שלחו לה: כפי הפסוק במשלי: "הלא כתבתי לך שלישים במועדות ודעת". אומרים לה חז"ל: יש כלל כזה - אפשר לספר כל מעשה שלוש פעמים. ואת מלחמת עמלק כבר סיפרו בתנ"ך שלוש פעמים: בספר שמות, בספר דברים ובספר שמואל. לא ניתן לרשום ארבע פעמים!

"למנצח על איילת השחר"

'אמר רבי אסי: למה נמשלה אסתר לשחר? לומר לך, מה שחר סוף הלילה - אף אסתר סוף כל הניסים. נתמה: האם שחר מבטא סוף? והרי היינו מתייחסות אליו כאל התחלה. ועוד, האם שחר מבטא דבר רע, סוף הניסים? לא. הוא בשורה של טוב. אלא מה? כשם שהשחר מכבב בסוף הלילה, כך אסתר תכבב בסוף כל הניסים, הלא הוא ביאת משיח.

כוחה של אסתר הוא שיהגרום לסוף כל הניסים, זאת אומרת לבוא משיח. אסתר מלמדת אותנו מה זריח את השחר של המשיח. מי מלמד אותנו זאת? רבי בנימין בן יפת, בדבריו בגמרא: 'למה נמשלה תפילתם של צדיקים כאיילת? לומר לך, מה איילת זו, כל זמן שמגדלת - קרניה מפצילות, אף צדיקים כל זמן שמרביין בתפילה, תפילתם נשמעת.'

מה זה אומר?

זה אומר שגם לדעת מי שסובר שאסתר לא ראויה להיכתב, הגמרא מביאה את דברי רבי בנימין שאומר: 'איילת השחר' - לשון תפילה. 'אתם יכולים לכתוב את המגילה שלי', אומרת אסתר לחכמים, 'כי המגילה שלי בכלל לא מדברת על מלחמת עמלק. היא מלמדת משהו אחר לגמרי. הנושא כאן הוא כח תפילה של אשה. ולכן, 'כתבוני לדורות'.

מהו הסוד? מהו כוחה של אסתר שיביא את הגאולה?

סוד עצמת התפילה הנשית, הפנימית. סוד חיפוש הקב"ה בתפילה; איילת השחר תרה ומחפשת, "א-לי, א-לי, למה עזבתני?!" רק התפילה של בנות ישראל תביא גאולה, אומרת אסתר. וזהו החידוש של מגילת אסתר! אסתר ויתרה על בעלה מרדכי היהודי, ויתרה על כל הקדושה - בשביל להציל את עמה. ומתוך עמק הבכא בכתה והתפללה, זעקה מקירות ליבה, ומה נענתה? - "מה שאלתך - ותעש". בכוחה נגאלו ישראל.

איזו תפילה כתבה אסתר?

אסתר כתבה את פרק כ"ב בתהילים "למנצח על איילת השחר". מה הקשר לאיילת זו חיה עדינה, שהכח שלה הוא בקרניה המפצילות. אומר המדרש: כשלא יורד גשם, באות אליה החיות ומבקשות שתתפלל בשבילם. נועצת האיילה את קרניה באדמה, עד שמי התהום הטמונים בקרקע עולים למעלה. כך גם את, בדור שלפני בא המשיח, עליך לתקוע חזק-חזק את קרניך, דהיינו, את התפילה שלך, ולא לוותר. כל תפילה של בת ישראל מעלה את מי התהום למעלה, מעוררת על כלל ישראל רחמים. ובכל דור זה נהיה קשה יותר. מורשת אסתר היא הפה. את יכולה להפוך את העולם בכך פיך ובתפילתך.

אנו בימי פורים הגדולים, נעסוק מעט במגילת אסתר, שכשמה כן היא: מגלה נסתרות. ומהו המסר הכי נסתר במגילה? החשיבות של כל אדם. אין בעולם אדם לא חשוב. את מגילה, את סיפור. כל מעשיך בספר נכתבים. "בלילה ההוא נדה שנת המלך". מיהו המלך? ד'. כשרע לך, שנתו נודדת והוא פותח את הספרים. והוא זוכר - רק את הטוב.

למה היה המן בעולם? בגלל שאול המלך.

כששאול נלחם בעמלק הוא הצטווה להרוג את כולם, וכך אכן הוא עשה. אך כשהגיע למלכם, אגג, הוא מהסס להורגו ומשאירו בחיים. ממנו יצא המן. שמואל הנביא כועס עליו: "אם קטון אתה בעיניך, ראש שבטי ישראל הנך". אתה מלך! ומלך לא יכול לאפשר לעצמו רחמנות במקום שלא צריך לרחם. יש עליך אחריות לאומית!

תחושת הקטנות היא שורש כל החטאים. אילו ידעת עד כמה את גדולה, עד היכן גדולתך מגעת, לא היה שייך כלל להתנהג בצורה קטנונית. כל היום אמרי לעצמך: 'אני מלכת אסתר. כל מעשה טוב שאני עושה נרשם למעלה לאלפיים דורות'. את מאד חשובה!

'אני חלשה, עזוב אותי', את אומרת לנסיין. אך עליך לדעת, שאם ד' הטיל עליך משימה, ואפילו משימה מאד כבדה, זה כנראה תשלום ישן של אבותיך. אסתר המלכה היתה משושלת שאול המלך, הוא היה זה שהשאיר את אגג העמלקי ובגללו יש את המן בעולם. אומר מרדכי לאסתר: "ואת ובית אביך תאבדו", עליך לתקן היכן שאביך קלקל. יש לך משימה של דורות. את לא יחידה, אלא את עם! ומוטלים עליך תיקונים שאבותיך קלקלו.

הנשק הכי גדול שלנו בימים האלה הוא: משה רבנו

הימים האלה הם שלטון עמלק. מיהו עמלק? הספק הגדול. עמלק נלחם עם עם-ישראל במדבר. כשהרים משה את ידו "גבר ישראל". כשאת עושה "גבר ישראל", כשאת מתפללת מלמטה, משה רבנו מרים ידיו ומתפלל למעלה. אך את צריכה להרים ידך ראשונה, ולהתפלל. כך את נותנת לו כח. נצלי את העורך דין המוצלח הזה.

מיהו עמלק? היכן כוחו? בדרך. כשאת נושעת באיזה ענין, את מביטה לאחור ושואלת: 'איך עמדתי בקושי הזה?', תביני שעמדת כי אינך לבד גם בנפילה. אבל - הדרך הארוכה בין הנפילה לבין הגאולה, היא המרחב של עמלק. שם הוא עושה שמות, ומחליש את ידך כמה שרק אפשר.

מה עושים? איך צולחים את הדרך הארוכה עד לישועה?

ל'אש קודש' יש פתרון קסם: אל תתפללי רק על דבר אחד כל הזמן. ד', אני רוצה פרנסה, פרנסה, פרנסה! כי "תוחלת ממושכה מחלת לב". איך תבקשי? תאמרי ד', אני רוצה פרנסה, בריאות ונחת' - זו ההתחלה, כעת תוסיפי תפילת הדרך: 'וד', עד שתגיע הגאולה השלמה שלי, תן לי כוחות לעמוד בנסיון הזה בשמחה ובאמונה, ולהרגיש שאתה איתי'. את נופלת בדרך, כי אין לך כוחות לעבור לבד את הדרך האין-סופית הזו, אך ד' אומר "וארסתיך לי לעולם" קחי אותי אתך וטראי שבסוף הכל יגיע.

"ישנו עם אחד מפוזר ומפורד"

כך אמר המן, וכנגדו, הכח שלנו הוא האחדות. בכל תפילה שלך שייכי את עצמך לכלל ישראל. ד', נכון אני יקרה לך? אז העם שאני שייכת אליו נמצא כעת בסכנה, מרחפת עליו גזירה; מיד ד' נזעק "מי הוא זה ואי זה הוא, אשר מלאו ליבו לעשות כן?". תרגישי את הצער של הזולת, תרגישי חלק מהייסורים שלהם, זה מעורר מיד את רחמי ד' והוא מזדרז לגאלם. ראו מה קרה בגזירה, כולם נקהלו, כולם נקבצו. כאיש אחד בלב אחד.

מה היה כוחה של אסתר? הצניעות

לאורך כל הדרך "אין אסתר מגדת...", שותקת. מתי היא כן פותחת את פיה? לאחר ש"ותלבש אסתר מלכות". הדיבור והבגדים קשורים אחד בשני. לאחר שהיא שותקת תקופה ארוכה, יש לה עוצמות לומר מה שצריך - בזמן. אסתר היתה אישה צנועה, שתקנית ומוסרת. ככל שאישה שקטה יותר, ומצמצמת את הדיבור שלה, יש עוצמות למה שהיא כן מוציאה מהפה. אומר ה'שפת אמת': ככל שאת אוכלת אוכל יותר פשוט במשך השבוע, גדלה עוצמת הטעם שיהיה לך באוכל של שבת. מהי צניעות? צניעות זו המתנה. לחכות. חז"ל אומרים שרחל היתה צנועה. ובמה צניעותה? שחיתתה: 'כעת לא תורי להינשא, ברגע שיגיע תורי, חתני יגיע'.